

26G55

Overnemen van de aanbevelingen van het Rekenkamerrapport “Effectiviteit van het woonbeleid”

27 augustus 2026

Aan de leden van de raad,

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van het rapport van de Rekenkamer Zwijndrecht, getiteld “Effectiviteit van het woonbeleid”;
2. De vier aanbevelingen uit het rapport over te nemen, zijnde:
 - Aanbeveling 1
Aan de raad en het college: Versterk de beleidsmatige samenhang, concreetheid en bestuurlijke sturing binnen het woonbeleid;
 - Aanbeveling 2
Aan het college: Zet in op uitvoering van harde en zachte plannen en breidt de monitoring uit;
 - Aanbeveling 3
Aan de raad en het college: Anticipeer op de Wet versterking regie volkshuisvesting en positioneer de lokale woonambitie strategisch binnen regionale en bovenregionale kaders;
 - Aanbeveling 4
Aan de raad en het college: Maak duidelijke afspraken over de rol van de gemeenteraad bij het volkshuisvestingsprogramma.
3. Het college van Burgemeester en Wethouders te vragen om deze aanbevelingen uit te voeren;
4. Het college van Burgemeester en Wethouders te vragen om:
 - a. Aan de raad te rapporteren als de aanbevelingen zijn uitgevoerd;
 - b. Jaarlijks te rapporten aan de raad en in afschrift aan de Rekenkamer over de stand van zaken van de uitvoering van de aanbevelingen conform artikel 185a van de Gemeentewet.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 6 oktober 2026,

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting:

Inleiding

De Rekenkamer onderzocht de effectiviteit van het Zwijndrechts woonbeleid. De hoofdvraag in dit onderzoek centraal was:

“In hoeverre is het Zwijndrechts woonbeleid effectief in het realiseren van haar doelstellingen?”

Het doel van het onderzoek was om na te gaan in hoeverre het woonbeleid van de gemeente Zwijndrecht in de periode 2020-2025 heeft bijgedragen aan het realiseren van de door de gemeenteraad vastgestelde doelstellingen.

Wonen is een onderwerp dat direct raakt aan de leefbaarheid, sociale samenhang en economische ontwikkeling van onze gemeente. Tegelijkertijd staat het woonbeleid onder druk door de aanhoudende woningnood, de beperkte beschikbaarheid van bouwlocaties en de toenemende invloed van regionale en landelijke kaders. Tegen deze achtergrond heeft de Rekenkamer onderzocht hoe het beleid is vormgegeven, uitgevoerd en bestuurlijk aangestuurd. Het onderzoek liep van oktober 2025 tot en met juli 2026.

Volgens het onderzoeksprotocol van de Rekenkamer Zwijndrecht hebben de betrokken ambtenaren hun reactie gegeven op de feiten in het rapport. Op basis van deze ambtelijke reactie paste de Rekenkamer het rapport aan en stelde zij het vast. Daardoor bestaat geen discussie meer over de feiten.

Daarna kreeg het college van B&W de gelegenheid om te reageren op de conclusies en aanbevelingen. Deze bestuurlijke reactie staat volledig in het rapport. In het nawoord reageert de Rekenkamer op deze reactie. De uitkomsten van het onderzoek bieden de gemeenteraad handvatten bij de verdere ontwikkeling van en besluitvorming over het woonbeleid.

Hoofdconclusie

De Rekenkamer concludeert dat de gemeente Zwijndrecht beschikt over een actueel en samenhangend woonbeleid, gericht op het realiseren van een meer evenwichtige woningvoorraad en daarmee een meer evenwichtige bevolkingssamenstelling. Tegelijkertijd constateert de Rekenkamer dat de beleidsdoelstellingen onvoldoende concreet zijn uitgewerkt om de effectiviteit van het beleid goed te kunnen beoordelen en bij te sturen. De woningbouwrealisatie blijft achter bij de gestelde ambities, terwijl de gemeente op onderdelen bewust een andere koers vaart dan provinciale en landelijke beleidskaders ten aanzien van betaalbaarheid. Ook vragen de nieuwe wettelijke ontwikkelingen rondom de volkshuisvesting om een herijking van de rollen van raad en college.

Op basis van deze bevindingen formuleerde de Rekenkamer vier aanbevelingen:

Aanbeveling 1, aan de raad en het college:

Versterk de beleidsmatige samenhang, concreetheid en bestuurlijke sturing binnen het woonbeleid;

Aanbeveling 2, aan het college:

Zet in op uitvoering van harde en zachte plannen en breidt de monitoring uit;

Aanbeveling 3, aan de raad en het college:

Anticipeer op de Wet versterking regie volkshuisvesting en positioneer de lokale woonambitie strategisch binnen regionale en bovenregionale kaders;

Aanbeveling 4, aan de raad en het college:

Maak duidelijke afspraken over de rol van de gemeenteraad bij het volkshuisvestingsprogramma.

Aandachtspunten

De Rekenkamer benadrukt dat de eerste aanbeveling verder gaat dan het concreet maken van het begrip evenwichtige woningvoorraad. Het is belangrijk om duidelijk te maken welk maatschappelijk doel de gemeente met het woonbeleid wil bereiken en hoe het woonbeleid hieraan bijdraagt. Een heldere en breed gedragen ambitie helpt de gemeente om de komende jaren goede keuzes te maken, zowel lokaal als in regionaal verband.

Daarnaast constateert de Rekenkamer dat het college de huidige koers wil voortzetten. Daarbij zet Zwijndrecht in op de bouw van relatief minder betaalbare woningen dan volgens landelijke en regionale uitgangspunten wordt verwacht. Tot nu toe heeft deze koers nog niet geleid tot regionale afspraken. Daarom blijft de Rekenkamer het belang benadrukken van een duidelijke positie van Zwijndrecht binnen de regio. Ook is het belangrijk dat de gemeente actief in gesprek blijft met regionale partners om te komen tot afspraken die op voldoende draagvlak kunnen rekenen.

Communicatie/publicatie/participatie

Het eindrapport van het Rekenkameronderzoek is op 3 september jl. verstuurd aan de raad. College en ambtelijke organisatie hebben gelijktijdig, in cc, het rapport ontvangen. Het rapport is op 15 september 2026 gepresenteerd aan de raad en openbaar gemaakt. Dit is vergezeld gegaan van een persbericht.

Rekenkamer Zwijndrecht

Mw. K. Meijer, voorzitter

Bijlagen

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief Rekenkamerrapport Definitief
Bijlage 2 Rekenkameronderzoek Effectiviteit Woonbeleid Zwijndrecht 2026
Bijlage 3 Presentatie Rekenkameronderzoek woonbeleid 2026
Bijlage 4 Persbericht onderzoek effectiviteit Woonbeleid